

εἶταν ἰδέα θανάτου. Λοιπὸν εἶταν ἀδύνατο νὰ τὴν ὑποφέρῃ. Μονάχα ποὺ δὲ μαυροφόρεσε καὶ δὲ μαυροστολίσει στὸ σπῖτι. Ἀπαρηγόρητη καὶ καθισμένη γι' αὐτὸ στὸ παραθύρι ὀλοένα, δίχως θέληση καὶ βούληση, δοκίμαζε τὴ θλίψη τῆς μάννας, ποὺ θὰ δοκίμαζε στὸ θάνατό του—ὅπως εἶταν γραμμένο νὰ τὸν δοκιμάσει παίρονοντας ἀργότερα τὸ κακὸ μήνυμα ἀπὸ τὰ ξένα—καὶ κοίταζε πρὸς τὸ δρόμο περιμένοντας νὰ δοκιμάσει τὴν ἀνέλπιστη εὐτυχία ν' ἀντικρύσει τὴ μορφὴ τοῦ Γιώργη. Ὅλοι εἴμαστε τώρα τίποτε. Τὸ πᾶν εἶτανε γι' αὐτὴν ὁ Γιώργης. Στὸ σπῖτι δημιουργήθηκα ἔτσι κακὸ ἀγιάτρευτο, κακὸ ἀνυπόφορο. Γιατὶ κ' ἡ πληροφορία ποῦχαμε γιὰ τὴ φυγὴ του εἶτανε σύντομη καὶ ἄλλη εἰδηση δὲν εἶχαμε.

Ἡ γειτονιά πὰ ξάμαθε τὸ σούσουρο μὲλῃ τῇ ντροπῇ ποῦχε ἡ μάννα μας γιὰ τὸ ἀπόχτησε τέτοιο παιδί, καὶ μὲλῃ τῇ φύλαξί της. Ἡ Μαυροδέσσα, ἡ γιάτρισσα τοῦ μαχαλά, ποὺ «πατοῦσε» τοὺς λαιμοὺς τῶν παιδιῶν, ἡ Λαμπρινιώ, ἡ Ἀνθὴ τῆς μαμῆς, τῆς Ἑλέγκος ἡ κόρη, ἡ Ξανθὴ ποὺ ἔφαινε τὰ πανιά μας κ' ὅλη ἡ γειτονιά ἔτρεξε νὰ παρηγορήσῃ τὴ μάννα μας.

— Παπαδιά, μὴ «χολοσκάν'ς», τὸ παιδί θὰ βρεθεῖ, λέγαν ὅλες μ' ἓνα στόμα.

— Αὐτὰ ἔχ'νε τ' ἀγόρια, παπαδιά, ἔλεγε ἡ Λαμπρινιώ μὲ τίς τέσσαρες κόρες, δαγκανιάρικα.

Καὶ χτυποῦνταν καὶ σχολιάζανε χιλιοὺς λογισμοὺς τὸ ποῦμα, τάχα γιὰ παρηγοριά, μὰ θαρρεῖς γιὰ πείσμα. Κ' οἱ φίλοι τοῦ πατέρα καὶ αὐτοὶ δὲν ἔλειπαν κ' ἔδιναν γνώμες καὶ παρηγοριές. Καὶ μὲλο ποὺ σταλθῆκανε γράμματα καὶ ζητήθηκαν πληροφορίες, ὥς τὴν ὥρα τίποτε δὲν εἶτανε φανερό. Ποιὸς γινώριζε τὸ Παπαχριστοδουλόπ'λο, τὸ Γιώργη, τὸν ἐγγονὸ τοῦ Παπαμύσχου τοῦ Ἐξαρχου;

Ὅχτὼ μέρες μαρτυρικὲς περάσανε δίχως εἰδηση, δίχως πληροφορία. Τέλος βοήθησε, δόξα νᾶχει, ὁ Θεός.

Εἶτανε βράδι κατὰ τίς ὀχτὼ, ποὺ ὅλοι μαζεμένοι στὸ σπῖτι τοιμάζαμε τὰ γραψίματά μας. Ἕνας μακρὺς σοφρᾶς—τὸ τραπέζι τοῦ φαγητοῦ ποὺ μᾶς ἔπαιρνε ὅλους γύρω καθισμένους—εἶταν τὸ γραφεῖό μας. Ἡ μάννα μας, πάντα καρφωμένη στὴ θέση της, ἔβλεπεν ὅξω στὸ δρόμο κατὰ τὴ συνήθειά της μὲ τίς ἴδιες λύπες μὲ τὴν αὐτὴν ἔλπιδα, μὲ τὰ ἴδια μάτια—δακρυσμένα πάντα.—Ἐλεπεν ὁ πατέρας, ποὺ σὲ κάποιο σπῖτι θὰ πῆγε νὰ διαβάσει κανέναν ἄρρωστο, νὰ κάμῃ κανέναν ἀγίασμό, ἢ σὲ κάποιο μπακάλικο τοῦ μαχαλά μας νὰ κουβεντιάζει, νὰ δηγιέται καμμιὰ ἀπὸ τίς ἀτέλειωτες ἱστορίες του, ἢ καὶ κάνα ἀπὸ τὰ ὠραῖα του ἀνέκδοτα, ποὺ μὲ τόση χάρη, μὲ τόση ζωὴ καὶ δύναμη τοῦ λέγειν, ἔλεγε στὴν παρέα του, βγαλμένο πάντα ἀπὸ τὴν οὐιλία καὶ δεμένο μὲ τὸ σχετικὸ ἐπιμύθιο «κουμπελίδικο».

Ἐῖχεν ἀκουστῆ ἀπὸ μακρὰν τὸ βήξιμό του τὸ ἡγερό, ποὺ τοῦ ἔβλωνε θαρρεῖς τὰ στήθια καὶ συντάραζε τὸν δονανισμό του καὶ ποὺ σ' ὅλο τὸ δρόμο σημειῶνε τὸ διάβα του:

— Ὁ Παπαχριστοδὸδ'λος πεονᾷ, Λαμπρινιώ, ἔλεγεν ὁ Γιάννης ὁ Ταξιλότατος. Τὸ ἴδιο ὁ Στάικος ὁ μπακάλης, ἡ Δουκὲν ἡ χήρα—ἡ θειά μ' ἡ Μαργώ. (Ἐχε συνέχεια)

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΥΦΕΡΟΤΗΤΕΣ

Φίλε Νουμά,

Σὰν ἐλέφαντας ἐμπῆκε ὁ κ. Γιαννῖος στὸ πνευματικὸν σαλόνι καὶ ἰδᾶμε ὅλα γυαλιὰ καρφωμένα μὲ τὴν προδοσκήδα του. Ἐπειδὴ, λέει, θῆκε ὁ Ταγκόπουλος περὶ τὸ καὶ συναγῆ κάπου νὰ ἐκτυλίσσει αἶνα ὠραία — ποὺ τυχάνει νᾶχει θέμα σοσιαλιστικὸ — καὶ τὸ ἀντιγράφει, «αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς συνέγραψε δράμα σοσιαλιστικόν.» Πρόκειται, ξέρεις, γιὰ τὸ «Στὴν ὁξώπορτα», ποὺ διὰν παραστάθηκε κάποτε στὸ Βόλο ἀπ' τὸ θέατρο Κυβέλης, πῆγαν στὸ θέατρο ὅλ' οἱ ἐργάτες τοῦ Βόλου καὶ καταπλημμυρίσανε τὴ σκηνὴ μὲ μπουνκέτια καὶ μὲ περισιτέρια, ἀποθεώνοντας τὴν Κυβέλη ποῦπαιξε τὸ ὄρο τῆς Ἀίνας. Μὰ ἡ σοσιαλιστικὴ προδοσκήδα τοῦ ἐλέφαντα δὲ σταματᾷ στὴν «Ὁξώπορτα». Σφίγγει καὶ συντρίβει καὶ τὸ «Μεγάλο πειλὸν» τοῦ Περιορίτη καὶ τὰ σοσιαλιστικὰ τραγούδια τοῦ Γκόλφη, καὶ ἀνήθικα, σὰν προδοσκήδα ποὺ εἶναι, μιλάει γιὰ τὸ χαραχτήρα τῶν τριῶν αὐτῶν τιμητῶν ἰδεολόγων καὶ τοὺς ἀρνεῖται τὸ χρεῖσμα ποὺ σοσιαλιστῇ, ποὺ οὔτε τοῦ τὸ ζητήσανε, οὔτε εἶναι σὲ θέσῃ νὰ τοὺς τὸ δώσει, ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς σοσιαλιστὴς ἀπὸ τίς διάφορες σοσιαλιστικὲς οργανώσεις, μὰ διώχτηκε κακὴν κακῶς ἀπὸ τὸ τελευταῖον «Σοσιαλιστικὸν συνέδριον», μὲ τὴν ἐτικέτα τοῦ «Κίτρινο» στὴν σάχη.

Κουτοπόνηρα, κατὰ τὴν ἀγιάτρευτὴν συνήθειά του, γράφει ὁ κ. Γιαννῖος στὴν ἐφημερίδα του πὼς θυμώσαμε γιὰ τὸ «μᾶς εἶπε μερικὲς πικρὲς ἀλήθειες». Ἀνυστῶς ὁ κ. Γιαννῖος δὲν εἶναι σὲ θέσῃ νὰ πεῖ οὔτε πικρὲς οὔτε γλυκιὰς ἀλήθειες. Ἡ δουλειὰ αὐτὴ θέλει κόπια καὶ χαραχτήρα, καὶ ὁ κ. Γιαννῖος δὲν ἔχει τέτοια περιτὰ φορτώματα. Παράδες μοναχὰ ἔχει, κ' ἔτσι ἔχει κ' ἓνα λόγο παραπάνω.

Γειά σου

ΑΔΙ-ΑΝΟΗΤΟΣ

Η ΕΥΘΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΘΕΙΑΣ

Ἀγαπητὲ Νουμά,

Σοῦ ξεσηκώσω μιὰ περικοπὴ ἀπὸ τὸ τηλεγράφημα ποὺ ἔστειλε ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης στὸν Ουῖλσον καὶ ποὺ δημοσιεύεται στὸ σημερινὸ «Ἐμπρός». «...τολμῶ εἰς τὰς εὐθείας πράξεις νὰ ὑποβάλω τὴν εὐθείαν ἰδέαν, ἃτι δύνασθε δι' εὐθείας γραμμῆς νὰ καθορίσητε τὰς εὐθείας σίντορας...»

Μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς τί εἶδους εὐθεία γλώσσα εἶναι αὕτη;

Μὲ ἀγάπη

ΣΚΡΙΠΕΡΙΑΤΗΣ

Ἀθήνα 3-6-1919

Κρίση ὀρθὴ πορεῖ νῆναι μεγαλείτερος θησαυρὸς ἀπὸ περὶ καὶ ἀπὸ ποίηση.

Ἀπὸ τὸν ποιητὴ μεγαλείτερος δὲν εἶναι κανένας, οὔτε πλούσιος, οὔτε βασιλεὺς.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΔΥΟ ΚΟΥΤΩΝ

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΓΕΛΙΟ

— Μάταια λοιπόν περιμέναμε τόσον καιρό...
 — Τι ;
 — Νά τελειώση ο Πόλεμος.
 — Δέν τέλειωσε ;
 — Τι νά σοῦ πῶ, φίλε μου ! Μοῦ φαίνεται πῶς ἀρχίζει τώρα. Καί καί χειρότερο ἀκόμα. Ἀρχίζει γιά μᾶς, πού δέν εἶχαμε τήν τιμὴ νά τὸν γνωρίσουμε. Ὁ Μωάμεθ δέν πῆγε πρὸς τὸ βουνό. Τὸ βουνό ξερχεται πρὸς τὸν Μωάμεθ. Κατάλαβες ;
 — Ἀπάνω - κάτω...
 — Καί εἶναι φοβερό, φίλε μου. Ὁ Ἄρης, ἀπὸ θεὸς τῶν βουνῶν καὶ τῶν κάμπων, φόρεσε τὸ σακκάκι του καὶ τὴ ρεπούμπλικά του καὶ ἦρθε νά κάνῃ τὸν περίπατό του μέσα στοὺς δρόμους καὶ τίς πλατεῖες τῶν πόλεων. Δέν εἶδες τί γίνεται στὴν Ἀμερική ; Ὁ εὐτυχησμένος αὐτὸς τόπος βρέθηκε τόσο μακριὰ ἀπ' τὰ μέτωπα τοῦ Πολέμου. Ἡ μυρουδιά τοῦ μπαρουτιοῦ δέν εἶχε φτάσει ὡς ἐκεῖ. Τώρα ἡ μπόμπες σκάζουν μέσα στίς πόρτες τῶν σπιτιῶν του, σὰν νά ἦσαν τὰ σπίτια χαρακώματα.

— Φρίκη !

— Τὸ αἷμα τρέχει ποτάμι στὴ Ρωσσία. Οἱ ἀγαθοὶ Μουζίκοι, πού πετούσανε τὰ ντουφέκια τους, γιὰ νά γυρίσουν μιὰν ὥραν ἀρχήτερα στὴ γαλήνη τῶν ἀγρῶν καὶ στὴν εὐτυχία τῆς καλύβας τους, σφάζονται ἀναμεταξύ τους καὶ εἶναι κ' εὐχαριστημένοι. Στὴ Γερμανία, στὴν Αὐστρία, στὴν Ἰταλία τὰ ἴδια. Ἀπεργίες, τσακωμοί, τρίξιμο δοντιῶν, αἵματα. Οἱ στρατοί, πού ἦρθαν ν' ἀναπαυτοῦν ἀπὸ πέντε βασανισμένα χρόνια πολέμου, ἀφίσανε τὸ ἓνα Μέτωπο καὶ βρῆκαν ἕν' ἄλλο. Ξαναβρῆκαν μπροστά τους τὸν Πόλεμο, πού τὸν εἶχαν ἀφίσει πίσω τους. Τὸν ξαναβρῆκαν μέσα στὸ σπίτι τους.

— Καί εἶναι κ' αὐτοὶ εὐχαριστημένοι.

— Ἔτσι φαίνεται.

— Ποῦ εἶναι λοιπόν ἡ περίφημη φρίκη τοῦ Πολέμου ; Οἱ φιλόσοφοι λέγανε, πῶς ὕστερ' ἀπ' τὸ μεγάλο αὐτὸ μακελειό, οἱ ἄνθρωποι, γιὰ αἰῶνες, θ' ἀκοῦνε πόλεμο καὶ θὰ τοὺς πιάνη τρομάρα. Καὶ προφῆτευαν, πῶς ἀποδῶ κ' ἐμπρὸς οἱ λαοὶ θὰ γίνουν ἀρνάκια κ' ἡ πρὸ ἀτάραχτη εἰρήνη θὰ βασιλέψῃ στὸν κόσμο. Κ' ἐρχονται τώρα οἱ πολεμιστὲς νά πιάσουνε τὸ τσαπὶ καὶ τὸ ἄλῃτρί καὶ τοὺς φαίνεται σαχλό. Ξαναπιάνουν τὸ ντουφέκι.

— Συνήθεια, βλέπεις. Ὁ πόλεμος μπῆκε στὸ αἷμα τῶν ἀνθρώπων. Τὸ μικρόβιο ξεκίνησε ἀπ' τοὺς λόγους καὶ ἦρθε στίς πολιτεῖες. Ὅσοι δὲ γνωρίζουν τὸν πόλεμο, θὰ τὸν γνωρίσουν τώρα. Δέν θὰ μείνῃ κουραμπιές γιὰ κουραμπιές στὸν κόσμο. Ὅλοι θὰ βαφτιστοῦν στὴ κολυμπήθρα τῆς φωτιάς. Διάβασες τὸ «Κόκκινο Γέλιο» ;

— Ἀκοῦς λέει ; Στὸν ὕπνο μου τὸ βλέπω κάθε νύ-

χτα τὸ τρομερὸ κεφάλι, μὲ τ' ὀρθάνοιχτο στόμα. Μοῦ γίνε βραχνάς.

— Ὅλος ὁ κόσμος τὸ βλέπει, δυστυχισμένε. Εἶναι ὁ βραχνάς, πού πλάκωνε τούτῃ τὴ στιγμή τὸ στήθος τῆς Οἰκουμένης. Μὰ γιατί γελᾷς ἔτσι ;

— Γελᾶω ;

— Γελᾷς τρομερά. Δέν τὸ καταλαβαίνεις ;

— Δέν καταλαβαίνω τίποτε.

— Κι' ὅμως γελᾷς φρικτά. Πίστεψέ με.

— Κ' ἐσὺ γελᾷς. Κρύψου γιὰ τὸ Θεό ! Μὲ πιάνει τρομάρα.

— Κ' ἐμένα. Φύγε !

— Μοῦρχεται νά σὲ σφάξω.

— Μοῦρχεται νά σὲ φάω.

— Εἶναι τὸ «Κόκκινο Γέλιο. Τρομάρα μου !

— Τὸ Κόκκινο Γέλιο.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γ α λ λ ί α . — Μᾶς ἀρέσουν τὰ δράματα πού παίζονται μες στὴν ἴδια ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν διὰ αἰσθήματα πολέμου ἄγρια τῶνα ἰάλλο μες στὴν καρδιά μας, ἢ ὅταν τὰ αἰσθήματά μας, σὲ μιὰν ὀριζομένη περιόρισον, ἑλίσσονται σ' ἀντίθεση μετὰ τίς γενικὲς ἰδέες πούχομε ἀποκραταλλῶσαι μέσα μας σύμφωνα μετὰ τὴν ἀντίληψή μας γιὰ τὴ ζωὴ. Οἱ μοροκέμματοι χαρακτιῆρες, ὅταν δὲν κατορθώνουν νά γίνονται σύμβολα, μᾶς ἀγῆνουν ἀδιάφορους, πολλὰς φορὲς δίχως νά ἔχομε τέλεια τὴ συνείδηση τοῦ γιαι. Ἡ τρομερὴ ἀποτυχία τῆς «Αἰῶνος Ἀμαρτωλῆς» εἶχε βέβαια τὴν αἰτία τῆς στῆς ἀμωσίου καὶ ἀτεχνίας τῆς. Ὅμως ἐκεῖνο πού τὴν ἔκανε τέλεια ἀντιπαθητικὴ, μ' ὅλη τὴν ὑποστήριξη καὶ μ' ὅλους τοὺς ἐπαίνους τοῦ ἐλληνικοῦ τύπου, ἦταν ἡ ἑλλειψη αὐτοῦ τοῦ ἐσπερικοῦ δράματος. Τὸ ἴδιο μπορεῖ κανεὶς νά πεῖ καὶ γιὰ ὅλα τὰ συνηθισμένα πατριωτικὰ δράματα. Δὲ μᾶς δείχνουν τὸν ἐσπερικοῦ ἀγῶνα καὶ λοιπὸν δὲ μᾶς δείχνουν τὸν Ἀνδρῶπο.

Διαφορετικὰ μεταχειρίζεται ἓνα ἀνάλογο θέμα ὁ Jean Bertheroy σ' ἓνα ρομάντζο του πού θυγῆκε τελευταία σὺν Παρίσι μετὰ τὸν τίτλο «Οἱ φωνὲς τοῦ Φόρουμ», τοῦ Forum Romanum δηλαδή. Εἶναι μιὰ σύντομη καὶ μοιραία οἰκογενειακὴ τραγωδία πού γίνεται πρὸς τὴν Ρώμη, τὴ στιγμή πού ἡ Ἰταλία ἀποσάσσει νά μπεῖ στὸν πόλεμο.

Ἡ Χριστίνα εἶναι μιὰ Ἰταλίδα ἀπὸ οἰκογένεια Ρωμαίων πατριζίων, ἀναθρεμμένη μετὰ τὰ πρὸ θεοῦ πατριωτικὰ αἰσθήματα. Οἱ τέχνες ὅμως τῆς ζωῆς τὴν ἀναγκάζουν νά πατριεῖται μ' ἓναν Αὐστριακὸ κόμη καὶ νά κατοικήσῃ στὴ Βιέννη. Ὡστόσο ὁ ἄντρας τῆς πεθαίνει, καὶ αὐτὴ γυρίζει, ὕστερα ἀπὸ ξενίτευμα δώδεκα χρόνων, πάλι στὴ Ρώμη, μαζὶ μετὰ τὸ γιό της πὸ Βερνάρδο.

Ἡ καρδιά τοῦ παιδιοῦ τῆς εἶναι μοιρασμένη στίς δύο τὸν πατέρα τῆς πατρίδα τῆς μητέρας του καὶ στὸν τόπο ὅπου κοιμῶνται οἱ πρόγονοί του καὶ ὅπου βρῆσκει καὶ τοῦ πατέρα του ὁ τάφος. Ὁ Βερνάρδος

θυμῶνται καὶ νοσταλγεῖ πάντοτε τὴ Βιέννα καὶ θοίσκεται ἀδιάκοπα μὲν οὐδ' ἓνα σκληρὸ δῆλημα. Τοῦ κάκου ἡ μητέρα του πασχίζει νὰ τὸν ἀλλάξει·

«Ἡ πατρίδα σου; Ἡ πατρίδα σου κατὰ τὸ νόμο, ἴσως! Μὰ ἡ πατρίδα τῆς σάρκας σου, ἡ πατρίδα τῆς μητέρας σου, τῆς κοιλιᾶς ποῦ σὲ σήκωσε, ἡ ἀληθινή σου ἡ πατρίδα, εἶναι ἐδῶ ὅπου γεννήθηκα ἐγὼ, ὅπου κείτονται ὕλοι μου οἱ πρόγονοι, ὅπου σ' ἔφερα, παιδί ἀκόμα, διπλωμένον μέσα σὲς διπλὲς τοῦ πανωφοριοῦ μου!»

Ὁ νέος τῆς ἀποκρίνεται;

«Συχώρεσέ με! Τόσο πολὺ λοιπὸν σὲ λύπησα; Ὁμῶς μήπως εἶναι λάθος μου ἂν ἔχω δυὸ πατρίδες; Μπορῶ νὰ σβέσω τὴ θύμησιν τοῦ πατέρα μου, τοῦ ἀντρός σου; Ἦτιαν ἓνας ἀληθινὸς εὐπατρίδης, ἱστορικὸς καὶ γοητευτικὸς. Εἶναι προσβολὴ γιὰ σένα ποῦ ἐξακολοῦνθ' νὰ τὸν ἀγαπᾷ μέσα σὲν τάφο του;»

Ὅμως τὸ Βερνάρδο τινὲς δένει τώρα μὲ τὴ Ρώμην καὶ ἓνα καινούργιο δυνατὸ αἶσθημα. Ἀγαπάει τὴν Ἀἰδαν, τὴν κόρη ἐνὸς μεγάλου ζωγράφου στὴ Ρώμην. Θίγοντοί τους εἶναι σύμφωνοι. Πρὶν νὰ γίνουν ὁμῶς οἱ γάμοι του μὲ τὴν Ἀἰδαν, ὁ Βερνάρδος ἀποφασίζει ἓνα τελευταῖο ταξίδι γιὰ τὴν Αὐστρία καὶ τὸν τάφο τοῦ πατέρα του. Ὅσοι ἴσως ἐκεῖνον τὸν καιρὸ ἀρχίζει ὁ πατριωτικὸς ἀναθρασμὸς ποῦ θὰ ὀδηγοῦσε τὴν Ἰταλίαν σὲν πόλεμον. Καὶ τὸ δῆλημα ποῦ ἀνατάραξε τὴν ψυχὴ τοῦ Βερνάρδου, γίνεται ἀληθινὴ τραγωδία, τὴ στιγμή πού, ὄντας ἔτοιμος νὰ γυρίσῃ στὴ Ρώμην, μαθαίνει τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου. Ξέρει πῶς ἡ μητέρα του καὶ ἡ Ἀἰδαν εἶναι, καὶ οἱ δυὸ τους, θερμοὶ πατριῶτες. Καὶ οἱ δυὸ τους ὀνειρεύνοντο τὴν πραγματοποίησιν τῶν ρωμαϊκῶν ἰδανικῶν. Ὅμως, ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριὰ, μιὰ φωνὴ ποῦ θγαίνει ἀπὸ τὰ τοῖσθα τὰ εἶναι του, ἀπαγορεύει τοῦ Βερνάρδου νὰ βαδίσει ἐναντίον τῆς γῆς τῶν προγόνων του, νὰ στρέψῃ τὰ ὅπλα ἐναντίον τῆς χώρας ὅπου εἶναι ὁ τάφος τοῦ πατέρα του. Ἀντὶ νὰ κολοιτῇ μίαν ἀπὸ τὶς δυὸ φωνάς, ποῦ ἀντίθετες καὶ δυνατὲς μιλοῦνε μέσα του, ἀντὶ νὰ διαλέξῃ μιὰν ἀπὸ τὶς ἑξὺς τοὺς πατρίδες, ὁ Βερνάρδος προτιμᾷ νὰ χαθεῖ.

Ἡ οπαρτιατικὴ δύναμις ποῦ δείχνει ἡ μητέρα σὸ πένθος τῆς, ποῦ ζητάει νὰ τὸ λησμονήσει, γιὰ τὴν νιώθει πῶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συλλογίζεται αὐτὲς τὶς ὑψηλότες ὥρες τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν. — αὐτὴ ἡ οπαρτιατικὴ δύναμις τῆς μητέρας οὐδ' ἓνα μὴς πολυάρεσει. Προτιμοῦμε, τέτοιες δυστυχίες νὰ συντριβῶν τὶς μητέρες, τοῦλάχιστο γιὰ κάμποσον καιρὸ καὶ μὴ θένε νὰ ξεχάσουν τὸ πένθος τους, ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδας καὶ τοῦ παιδιοῦ ἡ ἀγάπη καὶ ὁ καημὸς, νὰ γιαιχνοῦν μέσα τους ἓνα τέτοιο γριχτὸ χάος ποῦ νὰ μὴν ξέρουν πὰ τί τοὺς γίνεται.

Ακόμα θὰ προτιμοῦσαμε νὰ βλέπαμε τὸν ἀγῶνα τοῦ Βερνάρδου νὰ τοῦ γεννοῦσε στὴν ψυχὴ κάποια ἀγανάκτηση, κάποια ἐπανόσταση σὲς ἰδέες καὶ τὰ αἰσθήματα ποῦ τὸν ἐβαλάν σὲ τέτοια τρομερὰ δῆληματα. Ἔστω καὶ νὰ κατανοοῦσε οὐτοποισίς, ἀναρχικός, τρελλὸς ἢ καὶ μανιακός.

Ὅμως, δυστυχῶς, τὸ σπουδαιότερο θέμα τοῦ μεθιστορήματος τοῦ Jean Bertheroy φαίνεται πῶς δὲν εἶναι τὸ δρᾶμα τοῦ Βερνάρδου καὶ ὁ ἥρωισμός τῆς μητέρας του. Εἶναι περισσότερο ἡ ὁρμὴ ἐνὸς ὁ-

λάκαιρου λαοῦ καὶ ἡ Ρώμη μὲ τὶς μεγάλες τῆς ἱστορικὲς θύμης.

— Ἡ κυρία *Georgette Leblanc* σ' ἓνα βιβλίον τῆς μὲ τὸν τίτλον «Τὰ σκευῖά μας» μᾶς περιγράφει τὴ ζωὴ τῶν σκευῶν τοῦ γίλου τῆς ποιητῆς Μάτεριλιν. Τὸ βιβλίον εἶναι γραμμένο μὲ πολλὴ χάρις καὶ βάθος. Ἡ ἰδέα ἴσως δὲν εἶναι κακὴ. Ἰσως μελετώντας καλύτερα τὴ ζωὴ καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ζώων, θὰ μπορούσε ἡ ἀνθρωπότητα νὰ χαράξῃ μιὰν ἀνθρώπινον ὁδὸν πορείας ἀπ' αὐτὴν ποῦ κράτησε ὡς τὰ τώρα σπουδάζοντας τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀνθρώπου, πού, καθὼς εἶπε καὶ ὁ Νίτσε, εἶναι τρωπὴ! ντροπή! Φαντάζεστε τὶ γλυκός, τὶ εἰρηνικός, τὶ ἡμερος θὰ ἦταν ἓνας κόσμος ὅπου θὰ τραγώμασε σὰν τὸ σκευῖά;

— Στὴν *Comédie Française* δόθηκε ἡ πρώτη παράστασις ἐνὸς ἔργου τοῦ *Henry Bataille*, μὲ τὸν τίτλον «*Soeurs d'Amour*». Τὸ θέμα εἶναι ὁ ἔρωτας μιᾶς παντρεμένης γυναίκας 36 χρόνων, τῆς Φριδερίκας, μητέρας δυὸ παιδιῶν, μὲ τὸν Ἰουλιανὸν, νέον 28 χρόνων, ποῦ ἐργάζεται σὲν ἀρχιτεκτονικὸ γραφεῖο τοῦ ἀντρός τῆς. Τὸ ἀσυνήθιστον σ' αὐτὴ τὴν ἱστορίαν εἶναι πῶς ὁ ἔρωτας τῆς κυρίας, ποῦχε ἀσπληγὲς ἡθικὲς καὶ θρησκευτικὲς ἀρχές, εἶναι πλατωνικός καὶ πῶς εἶται ἡ συνείδησίς τῆς μένει ἡσυχῇ. Καὶ τὸ πῶς ἀσυνήθιστον εἶναι πῶς ὡς τὸ τέλος ἡ ἀγάπη τῆς κρατεῖται ἀκηλίδωτη, μολονότι γιάνει μιὰ στιγμή, ποῦ ἡ Φριδερίκα φεύγει μαζί μὲ τὸν Ἰουλιανὸν σ' ἓνα χωριὸν τῆς Βρετανίας. Τὸ βράδυ, διὰ πὰ θὰ γινετανε δική του, ἡ Φριδερίκα θοίσκεται τρόπο νὰ τοῦ φέρῃ κρυφά, καὶ νὰ γυρίσῃ πίσω σὲν παιδιὰ τῆς. Τοῦ ἀφίνει τὸ τελευταῖον χαῖρε μὲ τὸν πατέρα του, καὶ φεύγοντας σκορπάει, σὰ σὲ τάφο, λουλούδια ἀπάνω σὲν κρεβάτι τῆς ἀγάπης ποῦ ἦταν ετοιμασμένο. Τὸ ἔργο εἶναι γεμάτον εὐγένεια, λεπτότητα καὶ αὐτοθυσίαν. Μολαταῦτα εἶναι λίγρον περιεργὴ καὶ πολλὴ ἐπικίντην ἡ ψυχολογία ποῦ χωρίζει τὸν ἔρωτα σὲ πλατωνικὸν ποῦ ἐπιτρέπεται καὶ σὲν ἄλλο ποῦ δὲν ἐπιτρέπεται.

— Δημοσιεύθηκε τελευταῖον ἓνας τόμος ἀπὸ ποιήματα τοῦ Ἐνδμόντου Ροστάν, τὰ περισσότερα ἀνέκδοτα, μὲ τὸν τίτλον «*Le vol de la Marseillaise*». Εἶναι ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ ἀποτελοῦν μέρους μιᾶς σειρᾶς πού, καθὼς ἐξηγεῖ ὁ ἐκδότης, ὁ ποιητὴς εἶχε σκοπὸν νὰ συμπληρώσῃ, εἶται πού νὰ σχηματίσουν ἓνα σύνολον. Θᾶνοιγε μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου καὶ θᾶκλεινε μὲ τὸ τέλος του. Ὁ πρόωρος ὁμῶς θάνατος τοῦ ποιητῆ δὲν τὸν ἤρρισε νὰποτελειώσῃ τὸ ἔργον του.

Ὁ Ροστάν σιάνηκε προπάντων δραματικὸς ποιητὴς, καὶ ὁ θάνατός του σιέρησε κυρίως τὸ γαλλικὸν θέατρο, ὅπου ἤξερε νὰ συγκινεῖ καὶ νὰ γοητεύῃ τὰ πλήθη καὶ νὰ τοὺς προκαλεῖ, κατὰ πού θᾶθελε, τὰ γέλια ἢ τὰ δάκρυα. Τουναντίον τὰ λυρικά του ποιήματα, ἐξὸν ἀπὸ καὶ λίγα, δὲν ξεχώριζαν παρὰ μόνον γιὰ τὴν ἐξωτερικὴν λαμπρότητα καὶ χάρις τους. Ὡστόσο τοῦτα τὰ τελευταῖα κρίνονται ἀνώτερα ἀπ' ὅλα ὅσα εἶχε ὡς τώρα δώσει, ἴσως καὶ γιὰ τὸ κολακεύουν τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα, ποῦ τώρα στὴν πατρίδα του ἔχει δυναμώσει, ἴσως καὶ γιὰ τὸν κόσμον ἀγαπᾷ τοὺς ποιητὲς περισσότερον ἢ ποῦ πεθάνουν. Ἐλπίζουμε νὰ μιλήσουμε πλατύτερα γιὰ τὰ κί-

νκεια αυτά ἄσματα τοῦ Γάλλον ποιητῆ, διὰν θαρροῦνε σὴν Ἑλλάδα.

Ἐλθεῖτα. — Ἡ «Γκαζέτα τῆς Λωζάνης» παίρνει νὰ υπερασπιστεῖ τὴν ὁρθόδοξον ἐκκλησίαν ἀπέναντι τοῦ Μπολοσεβικισμοῦ:

«Στὴν ὁρθόδοξον ρωσικὴν ἐκκλησίαν, πρώτῃ, ἔλαχε ἡ σκληρὴ μοῖρα νὰ θρεθεῖ ὁ ἀγὼνας μετὰ τὸν μπολοσεβικισμόν καὶ νὰ υποφέρει ἀπὸ τὰ ποτελέσματα αὐτοῦ τοῦ ἀμφηριασμένου δόγματος ποὺ κολλακεῖ τῆς κακίης ὁρμῆς τοῦ ἀνθρώπου.

«Ὁ ἀγὼνας αὐτὸς γίνεται βαρύτερος ἐξαιτίας ποὺ δὲν ὑπάρχει τὸ αἶσθημα τῆς ἐνότητος, αὐτὸς ὁ ἀναγκαῖος καὶ ἀπαραίτητος σύνδεσμος ἀνάμεσα σ' ὅλες τὰς χριστιανικὰς θρησκείας καὶ Ἑκκλησίες, ὅπως καὶ νὰ τίς λέγε, καθολικὲς, προτεστάντικες ἢ ὁρθόδοξες.

«Ἡ σιωπὴ ποὺ κρατοῦν οἱ χριστιανικὲς Ἑκκλησίαις πρὸς τὰ μαρτύρια τῆς ὁρθόδοξης ρωσικῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀναισθησία... «Θὰ νόμιζε κανεὶς πὺς θὰ μιλοῦσαν καὶ οἱ πέτρινοι ἀκούγοντας τὰ βάσανά της, καὶ πὺς θ' ἄπρεπε ὅλη ἡ χριστιανοσύνη νὰ ζητήσῃ ἐν μιᾷ κοινῇ προσευχῇ ἀπὸ τὸν Πατριάρχον νὰ σταματήσῃ, μετὰ τὴν βοήθειά του, ἡ βασιλεία τοῦ Κακοῦ, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀσχηγροὺς τῶν Κρατῶν νὰ ἐνωθῶνται σὶ δόγματα τῆς Δικαιοσύνης σὶ τὸν ἀγὼνα ἐναντίον τοὺς δῆμιους τῶν χριστιανῶν τῆς Ρωσσίας.

«Τοῦλάχιστον θὰ περιέμενε κανεὶς πὺς ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία ὅλων τῶν χωρῶν θάκανε νάκουσετὶ ἢ ἀσθηρὴ κατὰδίκη τοῦ μπολοσεβικισμοῦ — αὐτοῦ τοῦ ἐχτρός τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας του — ποὺ ἀποκτώνει μετὰ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου τὴν αἰώνιον ζωήν».

...«Αὐτὸ δὲν εἶναι μόνο παράξενο, μόν' ἀκόμα θλιβερό καὶ προπάντων ἐπικίνδυνον γιὰ τὸ μέλλον τοῦ χριστιανισμοῦ.

«Εἶναι θλιβερό, γιατί δείχνει πὺς ἔχει ἀδυνατήσῃ ἡ σπουδαία δύναμις τοῦ χριστιανισμοῦ, τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

«Εἶναι ἐπικίνδυνον γιὰ ὁλόκληρον τὸ χριστιανισμόν γιατί, διὰν ἓνα μέλος ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν οἰκογένειαν νικηθῇ ὑπερασπίζοντας τὰς ἐπιτολὰς τοῦ Χριστοῦ, θὰ τὸ αἰστανθῇ ὁλόκληρη ἡ οἰκογένεια καὶ θὰ ἔχει λιγότερον δύναμιν γιὰ τὸν ἀγὼνα ἐναντίον τοῦ Κακοῦ.

«Ὅντε οἱ ἐθνικὲς διαφορᾶς, οὔτε οἱ διαφορᾶς τοῦς θρησκευτικὰς τύπους, οὔτε ἀκόμα καὶ οἱ δογματικὲς διαφορᾶς τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ δὲν μποροῦν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν ποὺ δείχνει ἡ Δύση καὶ γενικὰ ὅλες οἱ χριστιανικὲς Ἑκκλησίες πρὸς τὴν κατὰστασιν ποὺ βρίσκεται τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ χριστιανισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

«Οἱ θεμελιώδεις ἀρχαὲς τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ εἶναι οἱ ἑξῆς. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ὅλες τὰς χριστιανικὰς Ἑκκλησίας. Τὰ διδάγματα τῆς ἀντιχριστιανικῆς ἡθικῆς εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεχτα σὲ καθὲν χριστιανικὴν πίστιν. Ὁ θάνατος τῆς χριστιανικῆς ἡθικῆς θὰ ἦταν τὸ τέλος τοῦ καθολικισμοῦ καὶ τοῦ προτεσταντισμοῦ, ὅπως καὶ τῆς ὁρθοδοξίας.

«Καὶ πὺς εἶναι ἡ Εὐρώπη ἀσφαλισμένη ἀπὸ αὐτὸ τὸ δηλητήριον ποὺ λέγεται ρωσικὸς μπολοσεβικισμός;»...

«Γιὰ νὰ ἐμποδίσουμε αὐτὸν τὸν κίνυνον ποὺ ἀναποδογυρίζει τὴν ζωὴν τῶν ἐθνῶν, θὰ χρειάζεσθαι μιὰ ἄμεση ἐπίδραση σὴν ἀνθρώπινον συνείδησιν, — ἐπὶ

δρασὴν σωστικὴν ποὺ θὰ τραβοῦσε τοὺς ἀνθρώπους μακριὰ ἀπὸ τὰς μπολοσεβικίους ιδέας. Αὐτὸ τὸ ἔργο, θαρροῦμε, εἶναι χρέος τῶν χριστιανικῶν Ἑκκλησιῶν καὶ τῶν ἀντιπροσώπων των. Ἡ ἀδερφικὴ ἀγάπη, ποὺ ζητᾷ ὁ Χριστὸς, καὶ ἡ προβλεπτικὴ φρόνησις ἔπαιον χρειαζομένων ὅλες τὰς Ἑκκλησίας νὰ βοηθήσῃ, μετὰ τὸ λόγον καὶ μετὰ τὴν πράξιν τὴν ρωσικὴν ἀνατολὴν ποὺ σῶνεται πολεμῶντας τὸν πῦρ ἄγριον ἐχτὸς τοῦ Χριστοῦ.

«Εἶναι ἀλήθεια πὺς ὁ Χριστὸς εἶπε γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν Του καὶ πῦς αὐτὸν οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς», μὰ εἶναι ἐπίσης ἀλήθεια πὺς ὁ ἀληθινὸς χριστιανισμὸς δὲν μπορεῖ νὰ βλέπει ἀδιάφορος καὶ δίχως νὰ κεντηθῇ, τὰ καμώματα τῶν «δυνάμεων τοῦ ἄδου». Ὁ ἀληθινὸς χριστιανισμὸς γνωρίζεται ἀπὸ τὸν πόλεμον ποὺ κάνει τοῦ Κακοῦ. Ὁ ἀληθινὸς χριστιανισμὸς ζεῖ μετὰ τὴν ἀρρωσίωσιν καὶ ἀγάπην τῶν ἀνθρώπων ἀναμεταξύ τους.

«Ἐν τούτῳ γνωρίζονται πάντες» ἔλεγε ὁ Χριστὸς, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις».

«Στόχομα αὐτῆς τῆς ἀγάπης στρεφόμεσθε πρὸς ὅλους τοὺς χριστιανοὺς ἀδελφούς μας;

«Βοηθήστε τοὺς μάρτυρας ἀδερφούς σας τῆς Ρωσσίας, ἀπαντήστε τὰ πάθη τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὸ λόγον σας, ἀπαντήστε τῆς μετὰ τὴν πράξιν σας, ἀπαντήστε μετὰ τὴν ἀγάπην σας, καὶ ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης θὰ μᾶς σώσει ὅλους».

Χρυσὰ τὰ λόγια. Ὅμως ἐκράτησε ἡ Χριστιανοσύνη τὰς ἐπιτολὰς Ἐκείνου; Μπορεῖ νὰ τὰ πεῖ καὶ αὐτὴ ὅσα λέει ἡ ἐγκριτὴ ἐφημερίδα, μετὰ τὸ χεῖρ σὴν καρδίαν καὶ τὰ μάτια σὸν οὐρανόν; Ὁ Μπολοσεβικισμὸς δὲν εἶναι ἐχτὸς τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως καὶ νᾶναι ὅμως, πολεμῶντας τὴν σημερινὴν χριστιανοσύνην καὶ τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, οἴγοντα δὲν πολεμεῖ τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ; πολεμεῖ τὴν παρωδία τῆς καὶ τὴν ἐκμετάληψίν της.

Ἰταλίαν.—Ὁ ἀρχιεπισκοπικὸς Μαρινέτις προσκαλεῖ, σ' ἓνα περίεργον μανιφέστο, ὅσους παραδέχονται τὴν θεωρίαν του, νὰ γραφτοῦν συντρομητῆς σὴν ἐφημερίδα του «Roma futurista» καὶ σὸ περριοδικόν του «Dinamo». Ὅνομάζει γελοία καὶ ἔξω ἀπ' τὴν μόδα τὴν τέχνην ποὺ παίρνει γιὰ κύρια στοιχεῖα τῆς, τὴν μοιραία γυναικα, τὰς θύμους, τὴν νοσταλγίαν, τὸ φεγγάρι καὶ ὅλες τὰς ἄλλας γραφικότητας, τὴν αἰωνιότητα καὶ τὰ ξωτικά, καὶ δάξει σὴν θέσιν τους τὴν γεωμετρικὴν καὶ μὴ χαντικὴν λαμπρότητα.

«Ἡ ἀγάπη μου γιὰ τὴν ἀκριβολογίαν καὶ τὴν οὐσιαστικὴν συντομία, λέει ὁ Μαρινέτις, μοῦ ἔδωκε φυσικὰ τὸ γούστο τῶν ἀριθμῶν ποὺ ζοῦν καὶ ἀναπνέουν ἀπάνω σὸ χαρτὶ σὴν κατὰ τὴν ζωὴν τῶν χάρων σὴν νέα μου ἀριθμητικὴ αἰσθητικότητα. Παράδειγμα: ἀντὶ νὰ πῶ ὅπως ἓνας συγγραφέας ποὺ ἀκολουθεῖ τὴν παράδοσιν: ἓνας ἡχος καμπάνας πλατὺς καὶ βαθύς (φράση ἀόριστος καὶ ὄχι ἐκφραστικὴ) ἢ καὶ ὅπως ἓνας ἔξυπνος χωρικός: οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου ἢ τοῦ τόπου χωριοῦ τὴν ἀκοῦν αὐτὴ τὴν καμπάναν (φράση πῦρ ὁρισμένη καὶ πῦρ ἐκφραστικὴ)—διαιστάνομαι μετὰ μαντικὴν ἀσφάλειαν τὸν ἡχόν τῆς καμπάνας καὶ ὁρίζω τὴν ἔκτασιν τοῦ ἡχου τῆς λέγοντας: τὸν νᾶν, καμπάνες, ἔκτασιν τοῦ ἡχου 20 χιλιομέτρα...»

Διανοήματα ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ ἐξηγήσουμε

καλύτερα τὸ μεγαλείο τοῦ φοντουρισμοῦ, ὅμως μᾶς εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ ἐξηγήσουμε κατὰ τὴν δὲν καταλαβαίνουμε, καὶ μ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποὺ ἔχουμε στὰ μαθηματικά, ὁμολογοῦμε ταπεινὰ πὼς μᾶς λείπει ἐντελὲς ἀριθμητικὴ αἰσθητικὴ. Ἴσως κανένας ἀγανώστης μας νὰ μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσει. Γιὰ νὰ δείξουμε ὅμως τὴν καλὴ μας θέληση δοκιμάζουμε ἐδῶ νὰ περιγράψουμε ἀλλὰ Μαρινέττη μίαν εὐχάριστη ἀνοιξιὰτικὴ ὥρα στὸ Κεφαλάρι τῆς Κηφισιάς:

"Ἡλιος καὶ φῶς. "Ὁρα 10 καὶ 25". Φρού φρού, 11 λεῦκες, φύλλα 288500, ἔκταση τοῦ ἥχου 80 μέτρα. Καφετεῖο, 25 τραπέζια τετραγώνων 1,80Χ1,20, καρέκλες 100, ψάθινες. Αὐτὰ, αὐτὰ, αὐτοκίνητο, ἔκταση τοῦ ἥχου 1500 μέτρα. (Καφεὲς βαρὺς καὶ γλυκός.) Τάκ, τάκ, τάκ, ἥχος μπασιουνιστοῦ ἀπάνω στὸ τραπέζι, ἔκταση 110 μέτρα. Κυρία καὶ κοπέλα μανριδερεῖ. (Μιλοῦν.) Τὰ χεῖλα κουνιῖνται, μὴ δὲν ἀκούει, ἔκταση φωνῆς 5 μέτρα. Τὸ αὐτοκίνητο σταματᾷ, 40 ἱππῶν. Κυρία χρόνων 55, ἡ κόρη τῆς 18. Γκαρσόν! ἔκταση τοῦ ἥχου 20 μέτρα. (Τίποτα!) Γκαρσόν! ἔκταση 40 μέτρα. Ἀμέεεε! ἔκταση 150.. (Γκαρσόν!). "Ἡλιος: Θερμοκρασία 18ο Κελσίου. Ἀέρας μυρωμένος, 2 μέτρα τὸ δευτερόλεπτο. Τοῖον, τοῖον, πουλιά, ἔκταση τοῦ ἥχου 49 μέτρα. Καὶ μ' ὅλα τῆς τὰ θάσανα πάλι ἡ ζωὴ γλυκεῖα ναι. "Ὁπερ ἔδει δεῖξαι.

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ ΣΤΗ ΝΙΚΑΙΑ

(Ἀπὸ τὰ «Ταξίδια μου»)

Πολὺν προῶνδς τὴ μέρα τῆς πρωτομαγιάς ἀνεβαίνω τὸ λόφο ποῦναι καταμεσῆς τῆς γαλλικῆς αὐτῆς πόλης. Κάνει λίγο κρύο ἀλλὰ τὸ μαλακώνει ἡ χάρη τῆς ἡμέρας. Κάτω ἀπὸ τὸν τεχνητὸ καταρράχτη ἀνταμώνω δυὸ κορίτσια μὲ ἀτελειστικὸ ντεκολτέ κι' ἄφτονο φτιασίδι. Δυὸ μεγάλα τριαντάφυλλα, ποῦχαν στὰ στήθια τους, μοῦδωσαν ἀφορμὴ νὰ πιάσω τὴν κουβέντα μαζί τους. Τίς πένεψα πολὺ, τίς παρουσίασα ὠραιότερες ἀπὸ τὸ τριαντάφυλλο, μὲ πιστέψανε καὶ πιαστήκαμε φίλοι. Ἀνεβίναμε μαζί, προσπονήθηκα πὼς εἶχα μελαγχολία καὶ φρούσωνα στὸν ἀνήφορο κ' οἱ κουτέζ μᾶγγαζάρισαν. Μιλοῦσαμε σὰν παλιοὶ γνῶριμοι. Φτάσαμε στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου. Ὁ ἥλιος μόλις ἔσκαγε στὴν ἀνατολή.

— Ἐδῶ στὴ Γαλλία, εἶπα, οἱ γυναῖκες εἶναι πολὺ καταδεχτικές. Στὸν τόπο μου τὰ κορίτσια ἔχουν ἀκριβὲς καὶ τίς ματιές τους ἀκόμα.

— Αὐτὸ, φίλε μου, μ' ἀπάντησε ἡ μιά, δὲν ὁμορφαίνει τὴ γυναῖκα. Ἴσως νᾶχουν λίγο δίκιο. Φανταστῆτε ὅμως ἐμᾶς, μὲ 22 Μᾶηδες στὴν πλάτη μας, ἔχουμε λιγώτερα θέλητρα ἀπ' τίς παρθένες. Ὅταν μιὰ γυναῖκα γίνεται μητέρα, τί τὰ θέλετε, δύσκολα βαστάει τὴν ὁμορφιά της. Ἡ μονότονη ζωὴ τῆς νοικοκυρᾶς κ' οἱ ἰδιοτροπίες τοῦ ἀντρα ζημιώνουν φοβερὰ τὴ χάρη μας. Μὴν ἀμφισβᾶλλετε, εἴμαστε μητέρες. Στὸ νὰ μὴν ἔχουμε ἀντρα φταίει ὁ χάρος. Κοιτάξτε κεῖ κάτω, εἶναι τὸ νεκροταφεῖο, ἐκεῖ κοιμούνται δὴ κι' ἔξι μῆνες οἱ σύντροφοι τῆς ζωῆς μας. Καὶ μεῖς μαζί μὲ σᾶς σήμερα εἴμαστε προῶνδς, γιατί πῆ-

γαμε νὰ τοὺς ποῦμε τὴν καλημέρα καὶ νὰ τοὺς ἀφίσουμε τὸ porte-bonheur τους....

Ἐφτανε αὐτὸ γιὰ νὰ καταλάβω πὼς ἔπρεπε νὰ σεβαστῶ τὰ δυὸ δυστυχισμένα αὐτὰ πλάσματα. Τοὺς ζήτησα συνγνώμη καὶ θέλησα νὰ τραβηχῶ. Μὲ ρωτήσανε τοῖ γιὰ καὶ γὼ δικαιολογήθηκα μὲ δυὸ λόγια ποὺ φανερώσανε τὴ σκέψη μου...

— Φίλε μου, πολὺ διαφορετικὰ τὰ παίρνετε τὰ πράματα. Κι' ὅμως ξέρετε, «ὁ θάνατος εἶναι ἡ ζωὴ γιὰ τοὺς νεκροὺς». Ἐκεῖνοι εἶναι φχαριστημένοι ἀπὸ τὴ νέα τους ζωὴ, γιατί ἡ ζωὴ αὐτὴ εἶναι δίκια. Ἐμεῖς μοναχὰ δὲν φχαριστιόμαστε σ' ὅτι ἔχουμε, καὶ πάντα ζητᾶμε περισσότερα. Παραξενεύστε γιατί δὲν κλαῖμε: οἱ νεκροὶ εἶναι δίκαιοι, δὲν μᾶς θέλουν θλιμμένους ἐνῶ κεῖνοι εἶναι ἀμέριμνοι. Μεῖς ἔχουμε παραπάνω τὸ σῶμα ποῦχει νὰ ζήσει λιγώτερο ἀπὸ τὴν ψυχὴ. Δὲν πρέπει νὰ τ' ἀδικήσουμε αὐτὸ τὸ σῶμα ἔχει περισσότερη ἐπίδραση στὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν ψυχὴ. Γι' αὐτὸ ἂν εἴμαστε λίγο φτιασιδωμένες δὲν πρέπει νὰ μᾶς ρίχνετε ἄδικο, χρωστᾶμε νὰ περιποιηθοῦμε τὴ λίγη ζωὴ μας. Μᾶς ὀνομάσατε δυστυχισμένες χωρὶς νᾶχετε ἴσως ἄδικο, ὅμως τί σᾶς ἔκαμε νὰ θέλετε νὰ μᾶς ἐγκαταλείψετε;...

— Σᾶς εἶπα γιατί, κατὰ τὴ γνώμη μου, οἱ εὐτυχισμένοι εἶναι παρείσαχτοι στοὺς δυστυχισμένους.

— Νά, φίλε μου, ποῦ ἔχετε μεγάλο ἄδικο. Κοιτάξτε κεῖ, εἶπε δείχνοντάς μου τὸν ἥλιο. Ἄν ἐκεῖνος εἶταν παρείσαχτος στοὺς δυστυχεῖς, σᾶς βεβαίῳ, ποτὲ δὲν θ' ἀνάτελλε...

• Πῆρε τὸ λόγο ἡ ἄλλη καὶ μοῦπε στὸν ἐνικό:

— Καὶ τώρα δὲ σ' ἐμποδίζουμε νὰ φύγης, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ καθίσεις μαζί μας στὴ γλῶσση...

• Προτίμησα τὸ δεύτερο.

Δ. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Η. ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ: «Περὶ διαζυγίου» Ἐβγῆκε σὲ κομψὸ φυλλάδιο ἡ μελέτη τοῦ συναδέλφου κ. Κατσαντώνη, ποὺ πρωτοδημοσιεύθηκε στὴ «Νεοελληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» τοῦ κ. Πουρνάρα. Ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτὴ ἐργασία τοῦ νέου ἐπιστήμονα ἐπανεβίβηκε ἀπ' τοὺς εἰδικούς.

«ΓΡΑΚΧΟΣ». Νά, κ' ἔνα περιοδικό, μέσ' στὴν ἀκατάσχετη περιοδικοπλημμύρα, μὲ σκοπὸ, μ' ἐνδιαφέρο, μὲ εὐρύτητα. Εἶναι δεκαπενθήμερος σοσιαλιστικὴ ἐπιθεώρηση κι' ὁ διευθυντής της κ. Γρ. Μπαμίας, ἐπιστημονικὰ μονοφωμένος σοσιαλιστής, ἐφρόντισε νὰ παρουσιάσει τὸ πρῶτο τεῦχος της (σελ. 32, τιμὴ τοῦ λεπτ. 50) γεμάτο ὅλη σοβαρὴ κ' ἐνδιαφέρουσα. Ἔτσι, μὲ τὸ «Γράκχος», ὁ Ἑλληνικὸς σοσιαλισμὸς ἀποχτάει τὸ σοβαρὸ ἐπιστημονικὸ ὄργανο του. Μόνο λίγο ζωντανώτερη τὴ γλώσσα του θὰ θέλαμε.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

πουλιέται σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τὰ κιόσκια. Ὅσοι θέλουν περασμένα φύλλα νὰ τὰ ζητοῦν στὰ γραφεῖα τοῦ „ΤΥ-ΠΟΥ“, Σοφοκλέους 3.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μιὰ σάλα μεγάλη κ' ἔνα δωμάτιο, ἐπιπλωμένα, ἢ μαζί ἢ χωριστά, πλησίον τῆς πλατείας Ὁμονοίας, ὁδὸς Ζήνωνος 1.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

‘Ο «Νουμάς», θέλοντας να πληρώσει μια σπουδαία έλλειψη στον κόσμο μας, αποφάσισε να τυπώσει μια συλλογή από καινούρια ποιήματα, γραμμένα επίτηδες για παιδιά ηλικίας από έξη έως δέκα χρόνων.

Γι αυτόν το σκοπό προκηρύσσει ποιητικό διαγωνισμό και προσκαλεί όσους θέλουν να λάβουν μέρος σ’ αυτόν να στείλουν τα έργα τους στα γραφεία του, Σοφοκλέους 3, έως στις 31 τ’ Αυγούστου του χρόνου τούτου.

Οί όροι του διαγωνισμού είναι οί ακόλουθοι :

1) ‘Η συλλογή θ’ αποτελεστεί από 50 ποιήματα, και τόσα θά βραβευτούν, αδιάφορο αν είναι ενός ή περισσοτέρων ποιητών. Γίνονται δεκτές συλλογές, αλλά και ξεχωριστά ποιήματα. Το βραβείο θά δίνεται για κάθε ποίημα ξεχωριστά και θά είναι δραχμές είκοσι για το καθένα.

2) Τα ποιήματα πρέπει να είναι απλά και όσο μπορεί πιο σύντομα. Να μην έχει το καθένα περισσότερους από 20 στίχους και οί στίχοι να μην είναι μεγαλύτεροι από έντεκασύλλαβοι. Τα θέματα θά παρθούν από την καθημερινή ζωή των παιδιών, τα νοήματα πρέπει να είναι απλά και παιδικά και στενά δεμένα με τη μορφή και ή γλώσσα καθαρή δημοτική, ή γλώσσα του σπιτιού, απλή και δίχως ιδιωματισμούς. Οί φράσεις σύντομες και με άβιαστη σύνταξη. Με κάθε στροφή να τελειώνει και κάποιο άκέραιο νόημα.

3) Τα ποιήματα που θά σταλούν πρέπει να μην έχουν δημοσιευτεί.

4) Τα χειρόγραφα καθαρογραμμένα πάνω στη μιάν όψη μόνο του χαρτιού και υπογραμμένα το καθενα με κάποιο, όχι γνωστό, ψευδώνυμο ή άλλο διακριτικό σημάδι, θά συνοδεύονται μ’ έναν κλειστό φάκελλο που θά γράφει απ’ έξω το ψευδώνυμο ή διακριτικό σημάδι του ποιήματος και θά περιέχει τόνωμα και την ακριβή διεύθυνση του ποιητή μαζί με τη δήλωσή του πως θέλει να υπογραφεί το ποίημα αν βραβευτεί και τυπωθεί. Θ’ ανοιχτούν μόνο οί φάκελλοι εκείνων που θά βραβευτούν. Καμένα χειρόγραφο δεν θά επιστραφεί.

5) Την κριτική έπιτροπή θ’ αποτελέσουν οί κ. κ. Α. Δάνος, Κ. Καρθαίος, Κ. Παρορίτης, Δ. Ταγκόπουλος και Α. Τρανός. Γραμματέας

της Έπιτροπής και εισηγητής του διαγωνισμού ο Ρήγας Γκόλφης και σ’ αυτόν πρέπει να στέλνονται οί φάκελλοι με τα ποιήματα. ‘Η κρίση της έπιτροπής θά διαβαστεί σε δημόσια αίθουσα και θά δημοσιευτεί στο «Νουμά».

6) Όσα ποιήματα βραβευτούν θά γίνουν αποκλειστικό χτήμα της Έκδοτικής Έταιρείας «Τύπος» που θά τα εκδώσει όλα μαζί σε βιβλίο, χωρίς κανένα άλλο δικαίωμα του ποιητή, εκτός από το βραβείο. Θ’ ακολουθήσει και μουσικός και ζωγραφικός διαγωνισμός για να συντεθούν εικόνες και μουσική για μερικά απ’ τα ποιήματα που θά βραβευτούν.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Τ. Μανρ. Λάρισα. ‘Η Λενά δεν είναι κι’ άσκημο, μα κομμάτι αδούλετο. Είναι καλό να κρατεί ο ποιητής κάμποσον καιρό τα έργα του στο ουράκι πριν να τα δημοσιεύει. κ. Κ. Ν. Κ. ‘Από το σπρέιτο σου οί στίχοι είναι λαθεμένοι. ‘Όμως κ’ ή μεταχείρηση του θέματος δε μ’αφραίνεται και πολύ πετυχημένη.—κ. Γ. Λαμ. Λάρισα. ‘Αδύνατο να καταλάβουμε τα μέτρα σου. ‘Απ’ όλα καταλαβαίνουμε πως έχεις ανάγκη να μελετήσεις την Τέχνη.—κ. ‘Ασπας Γ. Λευκάδα. Οί 6 τελευταίοι στίχοι του IX σά να μη λένε καθαρά εκείνο που θένεις. Οί στίχοι καλοί έξω από τών τελευταίο.—κ. Θ. Παπ. Λαμία. Καί βέβαια δεν πρέπει να σταματήσεις. ‘Η τέχνη θέλει δουλειά, και κόπο κι’ επιμονή. ‘Όμως κι’ ή Πλαγείτοτα ρίχτα δε μ’αφραίνεται και τόσο.—κ. Ραμσ. Δ. ‘Αδύνατο να δημοσιευτεί σε τόσο ιδιωματική γλώσσα.—κ. Κωνσταντίν. ‘Όλα αυτά μπορούσαν να γίνουνε και διευθυντές για τα διδασκαλικά μουσουλανε να βοεθούνε. Ζήτημα μόνο αν θά δεχόντανε να συνεργαστούνε. Μα γιατί δε βάζεις τ’ όνομά σου; Φίβασαι τούς φιλελεύθερους προϋπαμένους σου;—κ. ‘Ηρ. Τσετσ. Εύχαριστούμε θά δημοσιευτεί.—κ. Δ. Γιογ. Δε σου λείπει πούνη, σου λείπει όμως ακόμα ή τέχνη. ‘Εκείνο το «μ’ ασπιαζο σόλο» δεν το καταλάβαμε. ‘Επειτα όη ή διάθεση που μ’αφραίνεται το σπρέιτο, ό ρυθμός που βοήκεις, δε μ’αφραίνεται για τών τελευταίο το στίχο που λεί πώς έκανες τα σάβανά σου. κ. Βλ. Γ. Βαλ. Καλό το θέμα, μα δύσκολο ίσως ίσως γιατί είναι συνηθισμένο. ‘Ενα όραμα μ’ ένα πρόσωπο, κι’ όπου σκοτώνονται δυο είναι φοβερά δύσκολο.—Λαοποινίδ. Χ. Στρι. Μην τα ξετάξεις όλα. Μείνε στα ώρατα άρώματα του πενθολιού σου και άφηνάριζον τάνθη και τα πουλιά.—κ. Εύγ. Αστέρ. ‘Όχι και τόσο καλοί οί στίχοι. Δοκίμασε σ’ άλλα θέματα. κ. Π. Σμ. Τήν πρώτη διεύθυνση δεν την έχουμε πρόχειρη. ‘Η δεύτερη είναι : Aigburth Drive, Liverpool—κ. Τάσσο. ‘Αγαθ. Δημοσιεύουμε το επίγραμμά σου, για το «Πίσω από τα κάγκελα» έδω :

Με τί χαρά σ’ εδιάβασα απ’ την άρχη ως την άκρη !
‘Όμως στο τέλος πρόβαλε στο μάτι μου ένα δάκρυ...

—κ. Σ. Μ. Εύχαριστούμε για τα καλά λόγια. Στείτε μας δ,τι θέλετε. Θά το δεχτούμε με άγάπη.—κ. Α. Cam. Το λάβαμε μα δε μ’αφραίνεται. Τίποτ’ άλλο τώρα. κ. Π. Π. Σου το στείλαμε.—κ. Δημ. ‘Ικ. Νά, έτσι που γράφεις, δε μ’αφραίνεται καθόλου. «Θά θέμωνα, λες, αν τα πετάξετε στο καλάθι». Κ’ είναι τόσο αγαθό το καμένο το καλάθι μας που δεν τ’ άζεις να το τρέμεις τόσο.—κ. Συν. Τό γράμμα που τυπώθηκε στην «Κοινωνία» της Λευτέρας με την υπογραφή «Νουμαδικός» δεν είναι του Λεονίδα Παυλίδη. ‘Ο Παυλίδης, όπως κι’ ό μορφωμένος σοσιαλιστής σύντροφος Μπεναρόγιας, είναι σε θέση να ξεφύρνει τί βαρύνει του κάθε διανοούμενου ή έργασια και να τή σέβονται. κ. Δ. Π. Βερρ. Βίλο: Τ’ ιδιότροπο μέτρο δεν είναι πολύ πετυχημένο, κάνει την έντύπωση άδυναμιας μετωκής.—κ. Ω. Ω. Στείτε κανένα ψευδώνυμο με σουλιπ, για να δημοσιευτεί ή «Δουλεία» σου.